

Eerste Kamer der Staten-Generaal

De heer G. van den Brink
Postbus 20301
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 10 maart 2026

betreft Stand van zaken implementatie Europees Asiel- en migratiepact

ons kenmerk 180166

Geachte heer Van den Brink,

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad (I&A/JBZ) hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de toenmalige ministers van en voor A&M over de stand van zaken van de implementatie van het Europese Asiel- en migratiepact (hierna: het Pact).¹ De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA** en **D66** en het lid van de **fractie-Van de Sanden** wensen u hierover enkele vragen te stellen.

De leden van de fracties van **SP**, **Partij voor de Dieren**, **Volt** en het lid van de **fractie-Visseren-Hamakers** sluiten zich aan bij de vragen van GroenLinks-PvdA.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** lezen op pagina 2 van de brief dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op 12 juni 2026 start met de uitvoering van het Pact en dat het Pact vanaf dat moment operationeel is. In 2027 zal de verdere implementatie doorlopen zijn. Kan nauwkeuriger worden aangegeven wat er per 12 juni 2026 nog niet geïmplementeerd is en per wanneer dit wordt voorzien?

Over de IND wordt, op dezelfde pagina van de brief, gesteld: 'De omvang van het Pact, in combinatie met de harde deadline, vraagt wel vrijwel de volledige verandercapaciteit van de organisatie'. Betekent dit dat de organisatie, totdat het Pact volledig geïmplementeerd is in 2027, geen andere beleidsmatige dan wel organisatorische wijzigingen kan oppakken, zo vragen deze leden. Hoe verhoudt dat zich tot de wetswijzigingen die momenteel in de Eerste Kamer voorliggen (Asielnoodmaatregelenwet en het wetsvoorstel Tweestatusstelsel), alsmede tot de voorziene Terugkeerverordening? Wat zijn de consequenties op de voorgenomen ambities zoals geformuleerd in het nieuwe regeerakkoord, bijvoorbeeld ten aanzien van vereenvoudiging en efficiëntere procedures?

¹ Kamerstukken I 2025/26, 36 871 / 35 612, B.

datum 10 maart 2026

ons kenmerk 180166

blad 2

In de uitvoeringsanalyse² geeft de IND aan dat de wetgever normaliter kiest voor één moment van inwerkingtreding, maar dat onder omstandigheden gekozen kan worden voor een meer gedifferentieerde wijze van inwerkingtreding. Overweegt u een gedifferentieerde inwerkingtreding teneinde de uitvoerbaarheid voor de IND te waarborgen? Zo nee, waarom niet?

De IND geeft in de uitvoeringsanalyse (p. 1) aan dat nog niet alle analyses gereed zijn. Welke ontbreken nog en wanneer worden deze naar de Eerste Kamer gestuurd?

In deze analyse benoemt de IND het voorstel om in lopende zaken die vóór 12 juni 2026 zijn ingediend, maar waarover nog geen besluit is genomen, na inwerkingtreding af te zien van onverplichte nationale procedurestappen zoals de voornemenprocedure. Kunt u toelichten op welke juridische grondslag deze beperking van procedurele waarborgen berust en hoe dit zich verhoudt tot het beginsel van rechtszekerheid en het vertrouwensbeginsel?

Is de IND tijdens de volledige implementatieperiode toegerust om een onvoorzien hoog aantal asielaanvragen op zorgvuldige wijze af te handelen? Bij welke aantallen kan de IND dit nog behappen en bij welk aantal leidt dit tot problemen? Wat gebeurt er bij een instroom die hoger is dan circa 25.000 eerste aanvragen per jaar, het aantal dat genoemd wordt in de uitvoerbaarheidsanalyse van de IND? Deze leden lezen op pagina 3 van de analyse dat wordt gesteld: 'Bij hogere instroom kan tijdelijk een voorraad ontstaan'. Welke extra maatregelen worden in dat geval ondernomen, waarbij niet wordt ingeleverd op zorgvuldigheid? Hoe wordt voorkomen dat asielzoekers de gevolgen ondervinden van capaciteitsgebrek, zoals het overschrijden van beslistermijnen, verminderde kwaliteit van besluitvorming of beperkingen in effectieve rechtsbescherming?

In het regeerakkoord staat: 'Wanneer het aantal mensen dat een asielaanvraag doet in korte tijd fors stijgt, daarop niet kon worden geanticipeerd en de asielketen bezwijkt onder de instroom, nemen we aanvullende instroombeperkende maatregelen'.³ Aan welke maatregelen wordt nog meer gedacht, naast de genoemde tijdelijke noodstop op de nareis van subsidiair beschermden?

Deelt u de mening van de aan het woord zijnde leden dat aanvullende instroombeperkende maatregelen niet mogen worden ingezet indien het vastlopen van de asielketen primair het gevolg is van de uitvoeringslasten die samenhangen met de implementatie van (opeenvolgende) asielwet- en regelgeving, en derhalve aan de overheid zelf is toe te rekenen? Zo ja, welke maatregelen treft u om te waarborgen dat uitvoeringsproblemen niet leiden tot de inzet van dergelijke maatregelen? Zo nee, op welke juridische grondslag en met inachtneming van welke rechtsstatelijke beginselen acht u dit wel aanvaardbaar?

In de brief wordt aangegeven dat ook het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) inmiddels in beeld heeft wat de impact is van de gewijzigde richtlijn en verordeningen van het Pact. Welke concrete gevolgen heeft de implementatie van het Pact voor de uitvoerings- en verandercapaciteit van het COA? Kan het COA deze extra taken en een mogelijk verhoogde instroom gedurende de

² [Bijlage: brief van de IND aan de ministers van en voor A&M over de uitvoerbaarheid van het Asiel- en Migratiepact voor de IND - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#), p. 4.

³ [Regeerakkoord 'Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland'](#), p. 38.

datum 10 maart 2026

ons kenmerk 180166

blad 3

implementatiefase aan zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van opvang? Zo ja, welke waarborgen zijn hiervoor getroffen?

Ten slotte hebben de leden van de GroenLinks-PvdA fractie nog enkele vragen over Eurodac in relatie tot de implementatie van het Pact.

Welk onderzoek ligt ten grondslag aan de aanname dat uitbreiding van Eurodac effectief bijdraagt aan de gestelde doelen, zoals het beperken van secundaire migratie?⁴

In hoeverre zijn de ICT-systemen van de ketenpartners zoals IND, COA en Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV) toegerust op een veilige en betrouwbare verwerking van biometrische gegevensuitbreiding? Zijn er risicoanalyses gemaakt en, zo ja, kunnen deze gedeeld worden? Zo nee, waarom niet?

In hoeverre wordt er in Nederland op toegezien dat biometrische gegevens die in andere lidstaten worden verwerkt en opgeslagen voldoen aan regels ten aanzien van veiligheid, betrouwbaarheid en privacy?

Wat zijn de gevolgen voor de rechtspositie van asielzoekers indien zij weigeren mee te werken aan biometrische registratie in het kader van Eurodac?

Wat is de juridische, technische en operationele impact van de voorgenomen koppeling van nieuw te verzamelen Eurodac-data aan het bestaande inreis-uitreisstelsel (EES)? Welke gevolgen heeft de koppeling voor de bescherming van persoonsgegevens? En welke voorzieningen worden getroffen om fouten te voorkomen, zoals bijvoorbeeld ongeautoriseerde toegang of verkeerde matching?

Hoe groot is het risico op fouten in biometrische dataverwerking of -matching, zo vragen de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA. Welke rechtsbescherming is in deze gevallen voorhanden?

Hoe wordt de proportionaliteit beoordeeld van het voornemen om biometrische gegevens van kinderen vanaf zes jaar op te slaan en hoe verhoudt dat zich tot het Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK) en artikel 7 en 8 van het EU-Handvest van de grondrechten?

Hoe wordt voorkomen dat gegevens voor andere doeleinden worden gebruikt dan oorspronkelijk voorzien?

Kan inzichtelijk worden gemaakt hoe wordt voorzien in extern toezicht door de Autoriteit Persoonsgegevens en hoe dit in de praktijk wordt georganiseerd?

In hoeverre wordt voorzien in monitoring en periodieke evaluatie ten aanzien van datalekken, gemaakte juridische fouten of fouten in dataverwerking en -opslag, en problemen in de uitvoering?

⁴ [Eurodac: better identification of asylum seekers and irregular migrants | News | European Parliament](#)

datum 10 maart 2026

ons kenmerk 180166

blad 4

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de **D66**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief en maken gebruik van de mogelijkheid om naar aanleiding van deze brief enkele vragen te stellen aan de minister van Asiel en Migratie.

Het Asiel- en migratiepact wordt op 12 juni 2026 van kracht. De Inspectie Justitie en Veiligheid en het College voor de Rechten van de Mens zullen onderdeel uitmaken van het toezichtmechanisme. Er worden precieze afspraken gemaakt over de verdeling van taken en over de financiële afstemming. Is het de verwachting dat deze afspraken, alsmede de financiële afstemming, vóór 12 juni 2026 formeel zullen worden afgerond en dat de uitkomsten daarvan vóór 12 juni 2026 met de Eerste Kamer gedeeld kunnen worden?

De omvang van het Pact vraagt tot 12 juni 2026 vrijwel de volledige verandercapaciteit van de IND en is daarmee een uitdaging voor de IND, zo lezen deze leden in de uitvoerbaarheidsanalyse van de IND (p. 1). Is volgens u de verandercapaciteit van de IND voldoende robuust om alle uitdagingen binnen de daarvoor geldende termijnen op betrouwbare wijze af te ronden? En, zo nee, welke onderwerpen zullen na 12 juni 2026 moeten worden opgelost? Welke doorlooptijd ziet u dan als realistische opleverdatum?

De aan het woord zijnde leden constateren dat de IND verwacht per 12 juni 2026 de nieuwe asielprocedure, de nieuwe taken screening (binnen het proces Ontvangst en Voorbereiden) en de juridische counseling operationeel te hebben. Enerzijds geeft de IND aan dat de implementatie zal doorlopen tot in 2027 en anderzijds dat de IND voldoende tijd moet krijgen om eventuele wijzigingen die mogelijk nog uit de behandeling van de wet kunnen volgen, door te voeren. Hieruit volgt volgens deze leden dat het niet onmogelijk is dat de gehele implementatie mogelijk pas eind 2027 zal kunnen worden afgerond. In het eerste kwartaal 2026 volgt een brief van de IND over de voortgang en de effecten voor de keten. Kunt u toezeggen elk kwartaal in 2026 en 2027 ook de Eerste Kamer hierover te informeren met een uitgebreide voortgangsrapportage van de IND?

Als gevolg van de impact van de gewijzigde richtlijn en verordeningen van het Pact, zoals het bieden van onderdak aan Dublinclaimanten na overdrachtsbesluit, hanteert het COA het uitgangspunt dat kwetsbare personen zoveel mogelijk geplaatst worden op locaties die passen bij voor hen noodzakelijke bijzondere opvangbehoeften, blijkt uit pagina 2 van de brief.

Kunt u, gelet op het grote aantal noodopvanglocaties als gevolg van een tekort aan reguliere asielzoekerscentra (azc's), een indicatie geven van het aantal personen voor wie het niet mogelijk zal zijn te voorzien in noodzakelijke bijzondere opvanglocaties? Bent u bereid erop te sturen dat deze situatie niet zal voorkomen? In het geval dit niet mogelijk is, welke aanvullende maatregelen voorziet u om de negatieve gevolgen voor kwetsbare personen te voorkomen? Kunt u een indicatie geven van de mogelijke negatieve effecten voor Dublinclaimanten?

Mede als gevolg van de beschikbare Opvangrichtlijn is de inzet van het kabinet om het aantal noodopvanglocaties te verkleinen en het vergroten van het aandeel van de reguliere azc's, zo blijkt uit de brief. Ziet u mogelijkheden om, bijvoorbeeld via de ministeriële bevoegdheid op basis van de

datum 10 maart 2026

ons kenmerk 180166

blad 5

zogenaamde Spreidingswet, hier een aanmerkelijke versnelling te bewerkstelligen? Zo ja, op welke termijn?

Het Pact stelt eisen en beperkingen aan Dublinonderdaklocaties, met een versoberd en vrijheidsbeperkend regime. De vermenging van doelgroepen en uiteenlopende regimes op eenzelfde locatie is ingewikkeld, menen de aan het woord zijnde leden. In hoeverre verwacht u dat er in gemeenten bestuurlijk draagvlak zal komen voor het realiseren van deze locaties? Hoe schat u de veiligheidsrisico's in voor de Dublinclaimanten en voor de burgers in de gemeenten met deze specifieke opvanglocaties? Welke maatregelen voorziet u om te kunnen voldoen aan de uitgangspunten van internationale regelgeving op het gebied van de rechten van de mens?

Het wetsvoorstel Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026 is op 17 december 2025 bij de Tweede Kamer ingediend.⁵ Het Pact wordt op 12 juni 2026 van kracht. Nu wordt de aanpassing van lagere regelgeving voorbereid die noodzakelijk is voor de uitvoering en de implementatie van het Pact. De leden van de D66-fractie vragen wat de reden is geweest om het wetsvoorstel pas op 17 december 2025 in te dienen bij de Tweede Kamer, tegen de achtergrond dat de Raad van State (al) op 22 oktober 2025 een advies met dictum B heeft uitgebracht? De wetgeving is omvangrijk en ingrijpend en vereist uitgebreide en zorgvuldige behandeling in de Eerste Kamer, menen deze leden. Wat zijn volgens u de gevolgen als het wetsvoorstel op 12 juni 2026 (nog) niet is aangenomen in de Eerste Kamer? Welke aspecten van de aanpassing van lagere regelgeving kunnen volgens u zodanig kritisch zijn zodat de datum van 12 juni mogelijk niet gehaald kan worden? In het geval dit zou voorkomen, wat kunnen dan de gevolgen zijn?

Uit de analyse van de uitvoerbaarheid door de IND komt naar voren dat er tussen de lidstaten geen structuur is voor de uitwisseling van screeningsformulieren. Het gevolg is dat de IND extra werk zal moeten uitvoeren voor het volledige identificatie- en registratieproces. Dit geldt ook voor herbevestigde vluchtelingen. Ziet u de mogelijkheid om alsnog in EU-verband te komen tot uitwisseling van screeningsformulieren, en, zo ja, op welke termijn?

De IND ziet risico's ten aanzien van de verplichte termijn van de screening, de sterke afhankelijkheid van de capaciteit van de ketenpartners alsook de koppeling met de benodigde Europese systemen (p. 2). Ook de nieuwe asielprocedure als gevolg van het Pact verandert fundamenteel voor de IND, lezen de aan het woord zijnde leden. Toch verwacht de IND per 12 juni 2026 volgens de nieuwe procedure te kunnen werken.

Onderschrijft u de optimistische visie van de IND? En, zo ja, hoe verhoudt de optimistische visie van de IND zich dan tot de verwachting van de IND dat er rekening wordt gehouden met een groeipad richting volledige realisatie in 2027?

Bent u het eens met de inschatting van de leden van de D66-fractie dat er zich na 12 juni 2026 nog allerlei aanloopproblemen zullen voordoen, waarvan de IND er nu van uitgaat dat al die problemen in 2027 (dus uiterlijk 31 december 2027) zullen zijn opgelost? Bent u bereid de Eerste Kamer ultimo 2026, medio 2027 en ultimo 2027 te informeren over het verloop en de oplossing van deze aanloopproblemen en daarbij ook de ervaringen in Europees verband mee te nemen?

⁵ Kamerstukken 36 871.

datum 10 maart 2026

ons kenmerk 180166

blad 6

De IND gaat de in het Pact afgesproken juridische counseling uitvoeren en zal hiervoor een aparte rolzuivere voorziening inrichten. Inhoudelijk advies over individuele zaken blijft voorbehouden aan de advocatuur. Ziet u een vaktechnisch spanningsveld tussen de juridische counseling door de IND en de inhoudelijke adviezen in individuele gevallen door de advocatuur? En, zo ja, welke maatregelen wilt u dan doorvoeren zodat er geen (extra) juridische geschillen ontstaan tussen de juridische counseling door de IND en de adviezen van de advocatuur?

Voor de uitvoerbaarheid van het Pact alsmede de implementatie van de Asielnoodmaatregelenwet en de Wet invoering tweestatusstelsel - in het geval deze twee wetsvoorstellen inclusief de novelle in april 2026 door de Eerste Kamer zouden worden aangenomen - resteert nog minder dan twee maanden vóór 12 juni 2026. Voor de IND een onmogelijke opgave het Pact en de twee nationale asielwetten vóór 12 juni 2026 volledig te kunnen implementeren, verwachten de leden van de D66-fractie.

Kunt u reflecteren op deze onmogelijkheid, de gevolgen voor de keten indien de termijn van 12 juni 2026 wordt overschreden en de mogelijkheid van de gefaseerde invoering van onderdelen alsmede de prioritering van die onderdelen van het Pact en de twee nationale asielwetten?

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie-Van de Sanden

Het lid van de **fractie-Van de Sanden** wenst de volgende vragen voor te leggen.

Rechtsstatelijke begrenzing en nationale beleidsruimte

Kunt u expliciet aangeven welke onderdelen van het Asiel- en migratiepact directe, dwingende verplichtingen bevatten voor Nederland en welke onderdelen ruimte laten voor nationaal beleid?

Hoe waarborgt u dat de implementatie van grens- en screeningprocedures de toegang tot effectieve rechtsmiddelen en rechtsbijstand niet beperkt?

Uitvoerbaarheid en uitvoeringstoets (IND)

Welke structurele knelpunten heeft de IND in zijn uitvoerbaarheidsbrief concreet benoemd, inclusief personele, logistieke en operationele risico's, en wat is de inhoudelijke reactie van de regering op deze punten?

Is voor de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact een formele uitvoeringstoets uitgevoerd conform het rijksbrede toetsingskader en kunt u de relevante conclusies met de Kamer delen?

Indien implementatie afhankelijk is van substantiële ICT- en procesaanpassingen, wat is de huidige stand van zaken van deze trajecten en is een risicoanalyse gemaakt over de haalbaarheid vóór inwerkingtreding?

Proportionaliteit en effectiviteit

Kunt u een gespecificeerd overzicht geven van de geraamde implementatiekosten, uitgesplitst naar IND, rechtspraak, opvangketen en toezicht?

Welke meetbare indicatoren worden gehanteerd om te beoordelen of het Pact leidt tot verkorting van procedures en vermindering van druk op de opvangcapaciteit?

datum 10 maart 2026

ons kenmerk 180166

blad 7

Rechtszekerheid en rechtsmiddelen

Kunt u toelichten hoe wordt gegarandeerd dat versnelde procedures aan de buitengrenzen geen onevenredige beperking opleggen aan het recht op toegang tot de rechter?

Evaluatie en parlementaire betrokkenheid

Bent u voornemens een geïntegreerde evaluatie van de implementatie binnen twee jaar na inwerkingtreding wettelijk te verankeren, gericht op rechtsbescherming, uitvoerbaarheid en doelmatigheid?

Kunt u toezeggen periodiek aan beide Kamers te rapporteren over uitvoeringsproblemen, kostenontwikkelingen en rechtsbeschermingsaspecten bij de implementatie van het pact?

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet. In verband met de voorbereiding van het debat over de Wet invoering tweestatusstelsel, Asielnoodmaatregelenwet en de Novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf ontvangen de leden van de commissie uw beantwoording graag **uiterlijk 27 maart 2026**.

Hoogachtend,

A.W.J.A van Hattem

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad